

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

EKONOMIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Torek, 31. avgust 2004 / 150 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, ravnilo in žepni računalnik. Kandidat dobi ocenjevalna obrazca in konceptni list.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovore vpisujte v za to predvideni prostor z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Slike lahko rišete s svinčnikom. Pišite razločno in čitljivo. **Nečitljivi odgovori in odgovori, pisani z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami.**

Število točk, ki jih dobite za posamezne pravilne odgovore, je navedeno v izpitni poli.

Poskušajte rešiti vse naloge. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani, od tega 1 prazno.

A-del: KRAJŠA BESEDILNA VPRAŠANJA

Navodilo: Pazljivo preberite navodilo in vprašanja. Ne izpuščajte ničesar.

A-del izpitne pole ima šest krajših besedilnih vprašanj, ki jih sestavljajo podvprašanja. Odgovoriti morate na **vseh šest**, in sicer kratko, jedrnato in natančno. Za vsako vprašanje lahko dobite skupaj največ 10 točk. Pomagajte si s podvprašanji, pri katerih je v oklepaju navedeno število točk za pravilen in popoln odgovor.

A01**POTREBE IN KORISTNOST DOBRIN**

Celotna gospodarska dejavnost na svetu izhaja iz potreb ljudi. Potrebe so nesporno gibalno gospodarjenja, njihov obseg in raznovrstnost določata tudi raznovrstnost gospodarske dejavnosti, stopnja zadovoljitve potreb pa je običajno merilo, kako dobro nam je v neki družbi.

- a) Dopolnite naslednje trditve v zvezi s potrebami in dobrinami.

Potreba je občutek pomanjkanja nečesa. Za ljudi je najbolj pomembna zadovoljitev _____ potreb, saj so življenjskega pomena. Ker se ljudje zelo razlikujemo, kako intenzivno občutimo razne potrebe in s čim jih, zaradi različnih okusov, želja, navad poskušamo zadovoljiti, pravimo, da so potrebe izrazito _____. Potrebe, ki jih čuti posameznik in jih mora sam tudi zadovoljiti, imenujemo _____ potrebe, medtem ko so na primer potrebe po cestah, šolah, bolnišnicah _____ potrebe. Nekatere potrebe so takšne, da je za njihovo zadovoljevanje nujnih več dobrin hkrati. To so _____ dobrine. Druge potrebe lahko zadovoljimo z različnimi dobrinami. Take dobrine imenujemo _____ dobrine.

3 točke

- b) Narišite sliko, ki prikazuje razmerje med pojmi dobrina, proizvod in blago.

1 točka

- c) Maja v prostem času zelo rada hodi v kino. Tabela prikazuje, kako se s spreminjanjem števila obiskov kinopredstav spreminja Majino celotno zadovoljstvo (koristnost).

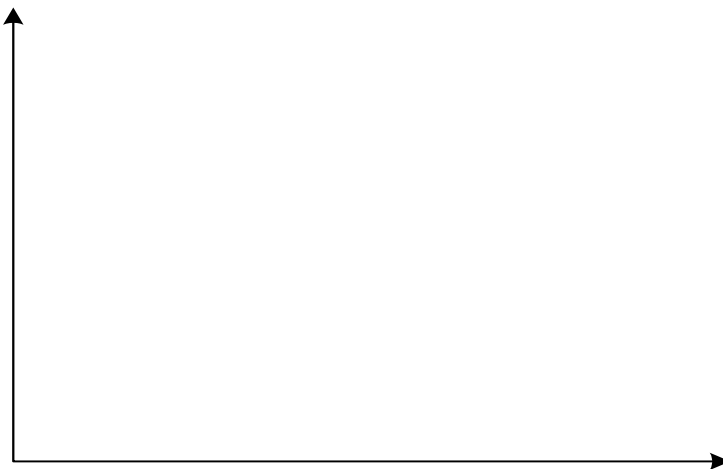
Obiski kinopredstav	0	1	2	3	4	5	6	7
Celotna koristnost kinopredstav	0	6	10	13	15	16	16	14
Mejna koristnost kinopredstav								

- Pojasnite pojem celotna koristnost.

1 točka

- S podatki iz tabele narišite, kako se s spreminjanjem obiska kinopredstav spreminja Majina celotna koristnost.

1 točka

- Pojasnite pojem mejna koristnost.

1 točka

- Izračunajte mejno koristnost kinopredstav in rezultate vpišite v tabelo.

1 točka

- Mejna koristnost vsakega dodatnega ogleda kinopredstave se (podčrtajte pravilni odgovor)

povečuje / ostaja nespremenjena / zmanjšuje.

1 točka

- Ugotovite, s katero zakonitostjo v zvezi s koristnostjo se srečuje Maja.

1 točka

A02**TRG IN KONKURENCA**

Tržni mehanizem uresničuje svoje naloge bolj ali manj uspešno, trgi se pri tem razlikujejo. Uspešnost trga je odvisna od stopnje in oblike tržne konkurence oziroma od tržne strukture.

- a) V tabelo zapišite vsaj dve obliki nepopolne konkurence in pri vsaki izmed njih navedite po dve značilnosti.

3 točke

Oblika nepopolne konkurence	Značilnosti

- b) Podjetje »Lesek« d. o. o. izdeluje majhne dekorativne lesene izdelke. Z njihovo prodajo sicer pokrivajo stroške proizvodnje, vendar pa ne dosegajo velikega dobička in tako ne morejo posodobiti in razširiti svoje proizvodnje. Tržne analize kažejo, da so trenutno najvišje profitne mere v panogah, pri katerih izdelujejo jeklene izdelke za potrebe velikih industrijskih podjetij. Podjetje »Lesek« se zaradi višjih profitnih mer želi preusmeriti v proizvodnjo jeklenih izdelkov. Navedite in pojasnite vsaj tri ovire, na katere lahko podjetje »Lesek« naleti pri preseljevanju v drugo panogo.

3 točke

- c) V podjetju »Lesek« d. o. o. med drugim izdelujejo tudi lesene škatlice. Tržni analitiki so ugotovili, da pri ceni 1400 SIT za škatlico znaša tržno povpraševanje po škatlicah 2700 kosov, če pa se cena zviša na 1600 SIT za škatlico, znaša tržno povpraševanje 1800 kosov.

3 točke

- Izračunajte koeficient cenovne elastičnosti povpraševanja po lesenih škatlicah.
- Povpraševanje po lesenih škatlicah je (*podčrtajte pravičen odgovor*):
elastično / usklajeno elastično / neelastično.
- Glede na ugotovljeno cenovno elastičnost povpraševanja po lesenih škatlicah je pričakovati, da bo dohodek podjetja »Lesek« ob zvišanju cen (*podčrtajte pravičen odgovor*):

večji / nespremenjen / manjši.

- d) Navedite vsaj tri dejavnike, ki lahko vplivajo na ponudbo podjetja »Lesek« d. o. o.

1 točka

A03**DOBIČEK IN EKSTRADOBIČEK**

Dobiček je temeljni cilj podjetniške dejavnosti ter hkrati vir za razvoj proizvodnje in spodbude za tehnološke in organizacijske izboljšave.

- a) Navedite dve ekonomski funkciji dobička.

1 točka

- b) Podjetje Pohištvo d. o. o. izdeluje pohištvo. V enem letu je naredilo 4000 kuhinj, od tega 2000 iz masivnega lesa in jih prodalo po ceni 1000 denarnih enot za kuhinjo, preostalih 2000 kuhinj iz manj kakovostnega lesa (furnirja, iverne plošče) pa po 800 denarnih enot. V proizvodnjo je vložilo 2.000.000 denarnih enot kapitala, in sicer 1.100.000 za financiranje proizvodnje kuhinj iz masivnega lesa in 900.000 za financiranje proizvodnje kuhinj iz manj kakovostne iverne plošče. Pri dražjih kuhinjah znašajo stroški 800 denarnih enot za kuhinjo, pri cenejših kuhinjah pa 600 denarnih enot. Izračunajte oziroma pojasnite:

- celotni stroški proizvodnje znašajo _____ denarnih enot;
- celotni izkupiček znaša _____ denarnih enot;
- celotni dobiček znaša _____ denarnih enot;
- stopnja dobička (profitne mere) znaša _____ %;
- donosnejša je proizvodnja (podčrtajte): kuhinj iz masivnega lesa / kuhinj iz manj kakovostne iverne plošče.

4 točke

- c) Pojasnite dva načina, kako lahko podjetje Pohištvo d. o. o. pridobi tehnološki ekstradobiček.

2 točki

- d) Podjetju Pohištvo d. o. o. je na trgu Bosne in Hercegovine, kjer je trenutno povpraševanje po kuhinjah iz manj kakovostnejših iveric visoko, uspelo svoje kuhinje iz tega lesa prodati za 850 denarnih enot.

Spodnje trditve ustrezno dopolnite.

- Ekstradobiček, ki ga je doseglo podjetje Pohištvo d. o. o. na trgu BiH za kuhinje iz manj kakovostne iverne plošče, imenujemo _____ ekstradobiček.

1 točka

- Ekstradobiček podjetja Pohištvo d. o. o. pri prodaji ene kuhinje iz manj kakovostnih ivernih plošč na trgu BiH znaša _____ denarnih enot.

1 točka

- Tako ustvarjen ekstradobiček (podčrtajte pravilno trditev) je **trajen zaslužek podjetja Pohištvo, d. o. o. / začasen zaslužek podjetja Pohištvo, d. o. o.**

1 točka

A04**DELNIŠKE DRUŽBE IN DELNIČARJI**

Ena najpomembnejših organizacijskih inovacij v razvoju gospodarstev je bila delniška družba, saj je omogočila nastanek velikih podjetij in v njih uresničenje prednosti strojne proizvodnje. Delniška družba ima svoje prednosti zlasti s stališča lastnikov (delničarjev) in uprave (menedžmenta).

- a) Pojasnite, kako postane posameznik, ki je privarčeval neki denarni znesek, delničar delniške družbe Naša družba, d. d.

1 točka

- b) Pojasnite, kako omogoča delniška družba kot oblika organizacije razpršitev lastninskih pravic.

1 točka

- c) Pojasnite, kdaj govorimo, da ima posamezni delničar kontrolni paket delnic.

1 točka

- d) Denimo, da ste delničar delniške družbe Naša družba, d. d., raje pa bi bili solastnik družbe Velika družba, d. d. Pojasnite, kaj morate narediti.

1 točka

e) V delniški družbi Velika družba, d. d., je 1 milijon delnic po 100 denarnih enot, od tega je vaših 100 delnic. Družba je v tekočem letu dosegla prodajo v obsegu 340 milijonov denarnih enot, pri čemer so njeni stroški znašali 320 milijonov denarnih enot. Četrtno dobička so delničarji namenili za izplačilo dividend, desetino za nagrade menedžmentu za uspešno poslovanje, drugo pa za razvoj družbe. Izračunajte:

- Velika družba, d. d., je dosegla _____ denarnih enot dobička in njena profitna mera je znašala _____ %.
1 točka
- Velika družba, d. d., bo izplačala dividende v znesku _____ denarnih enot.
1 točka
- Za vaših 100 delnic boste prejeli dividendo v znesku _____ denarnih enot.
1 točka
- Menedžment bo dobil iz dobička _____ denarnih enot za nagrado za uspešno poslovanje, podjetju Velika družba, d. d., bo ostalo _____ denarnih enot za razvoj.
1 točka

f) Delniška družba Velika družba, d. d., želi v naslednjem letu z naložbo v znesku 80 milijonov denarnih enot povečati proizvodnjo in izboljšati kakovost izdelkov:

- pojasnite vsaj en način, kako lahko Velika družba, d. d., financira naložbo (poleg lastnih razvojnih sredstev) z dolžniškim kapitalom;
1 točka

- pojasnite, s kakšnimi novimi delnicami lahko Velika družba, d. d., financira to naložbo, ne da bi sedanji delničarji imeli manjši nadzor nad upravljanjem podjetja.
1 točka

A05**VLOGA DRŽAVE V GOSPODARSTVU**

V gospodarskem razvoju sodobnih držav je pomembno širjenje vloge države v gospodarstvu.

- a) Pojasnite, kaj mislimo s pojmom »država«, kadar govorimo o vlogi države v gospodarstvu.

1 točka

- b) Navedite temeljno značilnost liberalnega koncepta vloge države v gospodarstvu.

1 točka

- c) Navedite vsaj tri slabosti trga, ki so povzročile, da se je (zlasti po svetovni gospodarski krizi 1929–32) začela povečevati vloga države v gospodarstvu.

2 točki

- d) V reformističnem konceptu države je pomembna vloga države v prerazdeljevanju dohodka.
- Pojasnite, zakaj država prerazdeljuje dohodek. *1 točka*

  - Pojasnite, kako država to počne. *1 točka*
- e) Za vlogo države v gospodarstvu se je po drugi svetovni vojni uveljavil naziv »država blaginje«. Navedite, kaj mora država početi, da upraviči ta naziv. *2 točki*
- f) Slovensko podjetje Alpina, eden največjih proizvajalcev smučarskih čevljev na svetu, se je v letu 2003 odločilo, da bo del svoje proizvodnje preneslo v Romunijo in na Kitajsko ter zaprlo svoja obrata na Colu in v Gorenji vasi.
- Navedite najbolj verjetni razlog za to odločitev podjetja. *1 točka*

  - Navedite dva smiselna ukrepa države v tem primeru. *1 točka*

A06**MAKROEKONOMSKI AGREGATI**

Makroekonomija preučuje narodno gospodarstvo kot celoto in še posebej narodnogospodarske agregate, kakršni so naložbe, brezposelnost, raven cen itd.

a) Vsa tržna gospodarstva si prizadevajo dosežati štiri temeljne ekonomske cilje.

- V spodnjo tabelo vpišite manjkajoča cilja.

1 točka

<i>Ekonomske cilje</i>
1. čim višja gospodarska rast
2.
3.
4. uravnotežena plačilna bilanca

- Med nosilce ekonomske politike, ki so odgovorni za uresničevanje teh ciljev, štejemo:

1. _____

2. _____

3. _____

1 točka

b) Bruto domači proizvod (BDP) je pomemben kazalec razvitosti gospodarstva. Opreделите pojem bruto domačega proizvoda.

1 točka

c) V tabeli so prikazani izbrani ekonomski podatki gospodarstva Karnije.

	<i>Znesek v milijonih denarnih enot</i>
dohodki od dela	38.000
dohodki države	17.000
domača zasebna poraba	30.000
bruto investicije	13.000
državna poraba	11.000
neto izvoz	1.000

- Izračunajte BDP Karnije po metodi uporabe (izdatkov).

Račun:

BDP znaša _____ milijonov denarnih enot

1 točka

- V sosednji državi Lavriji prebiva 250.000 prebivalcev. Njihov BDP znaša 90.000 milijonov denarnih enot. Tečaj domače valute je 180 enot domače valute za 1 ameriški dolar. Izračunajte BDP na prebivalca, izražen v ameriških dolarjih.

Izračun:

BDP na prebivalca znaša _____ ameriških dolarjev.

1 točka

- d) Leta 2002 je bila v Lavriji 6,7 % inflacija. Če bi se nominalni BDP v tem letu glede na predhodno leto povečal za 6,2 %, bi lahko trdili, da (podčrtajte pravičen odgovor) **se je realni BDP zmanjšal / je realni BDP ostal enak kakor v letu 2001 / se je realni BDP povečal.**

1 točka

- e) Vse večji pomen za proizvodnjo, zaposlenost, porabo in druge agregate vsakega narodnega gospodarstva imajo transakcije s tujino, ki jih prikažemo v plačilni bilanci.

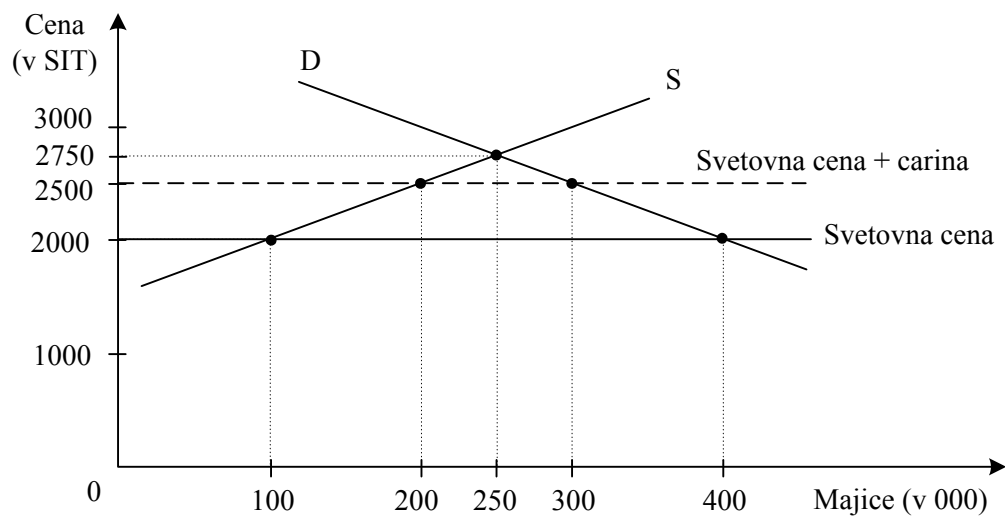
- Črko pred spodaj navedenimi opisi vnesite v ustrezno mesto v plačilni bilanci, in sicer pod postavko tekoči račun ali kapitalski in finančni račun.

- A Marjan je v salonu avtomobilov v Ljubljani kupil vozilo VW Golf IV v vrednosti 4.500.000 SIT.
- B Vodafon je kupil delež delnic slovenskega operaterja mobilne telefonije Simobil, in sicer v vrednosti 1.000 milijonov SIT.
- C Niko vsak mesec prejema 200.000 SIT pokojnine iz Francije, ker je tam 20 let delal v tovarni avtomobilov Peugeot.
- D Tina je za 10 mio SIT kupila delnice angleškega nogometnega kluba Manchester United.

TEKOČI RAČUN	
FINAČNI IN KAPITALSKI RAČUN	

2 točki

- f) V želji, da bi pospeševali mednarodno trgovino in mobilnost kapitala, si mednarodne organizacije prizadevajo odpraviti carinsko in necarinsko omejevanje trgovine. Slika prikazuje učinke uvedbe carine na uvoz bombažnih majic iz Indije.

Iz slike lahko razberemo, da znaša carina na enoto uvožene majice _____ SIT in da bodo v državo uvozili _____ majic. Proračunski dohodki se bodo povečali za _____ SIT. V sliki osenčite fiskalni učinek

2 točki

PRAZNA STRAN

B-del: ESEJISTIČNA VPRAŠANJA

Navodilo: Esejistična vprašanja so razdeljena v dva sklopa: temelji ekonomije s sodobnim tržnim gospodarstvom in ekonomika narodnega gospodarstva. V vsakem sklopu so postavljena tri. Izbrati je potrebno po eno vprašanje iz vsakega sklopa. Smisel esejističnega vprašanja je, da odgovarjate v vsebinsko zaokroženem sestavku, v katerem predstavite osnovne poglede na izbrani ekonomski problem iz literature in prikažete svoja stališča in ocene. Dober odgovor lahko napišete na eni strani in pol. Po potrebi vključite ustrezne diagrame, s katerimi podkrepite svojo razlago. Vsak odgovor se točkuje z največ 15 točkami (skupaj je torej možno največ 30 točk).

PRVI SKLOP VPRAŠANJ

B01

PROIZVODNI DEJAVNIKI IN ALTERNATIVNE MOŽNOSTI PROIZVODNJE

Za proizvodnjo so potrebne različne sestavine, ki jih imenujemo proizvodni dejavniki (produkcijski faktorji). V državi Taliji proizvajajo osnovne dobrine (kruh) in luksuzne dobrine. Navedite in opišite proizvodne dejavnike glede na vlogo v proizvodnem procesu (po Marxu), ki jih pekarnarji v državi Taliji potrebujejo pri peki kruha (3 točke). V sliki prikažite krivuljo alternativnih možnosti proizvodnje osnovnih in luksuznih dobrin ter pojasnite, zakaj je krivulja padajoča in zakaj konkavna (izbočena). Pojasnite, kaj pomeni posamezna točka na krivulji, in v sliko vrišite možno spremembo, če bi v Taliji prišlo do močnega potresa (8 točk).

Med podjetji v Taliji, ki proizvajajo luksuzne dobrine, je tudi podjetje »Torbica«, ki izdeluje usnjene damske torbice. Je eno izmed nekaj deset podjetij v Taliji, ki se ukvarjajo s tovrstno proizvodnjo in imajo približno enake tržne deleže. Navedite, kaj bi šteli med kapital tega podjetja, in pojasnite, kako lahko podjetje iz izkupička večja svoj kapital (pomagajte si s sliko) in zakaj mora podjetje Torbica večati svoj kapital (4 točke).

15 točk

B02

TRG IN KONKURENCA

Čeprav se nam zdi danes trg nekako samoumeven, je vendarle mehanizem, ki se je v zgodovini človeštva razvil postopno. Današnji trg se je porodil iz naključne menjave presežkov med plemeni, ko se je menjala ena dobrina za drugo. Opredelite pojem trga in pojasnite vsaj dve njegovi funkciji (3 točke). Učinkovitost delovanja trga je opredeljena s konkurenco. Navedite in na kratko pojasnite različne dejavnike, ki oblikujejo konkurenco na nekem trgu (5 točk).

Vzemimo, da imamo na trgu osebnih avtomobilov malo sorazmerno velikih proizvajalcev, od katerih ima vsak približno enak tržni delež. Navedite, kako imenujemo takšno obliko konkurence, in pojasnite njene osnovne značilnosti ter navedite vsaj tri ukrepe, s katerimi bi lahko medsebojno tekmovali proizvajalci avtomobilov, da bi pridobili čim več kupcev (5 točk).

Za podjetje Gorenje, ki je velik proizvajalec gospodinjskih aparatov in ima znaten tržni delež tudi v vrsti evropskih držav, pravimo, da nastopa v globalni konkurenci. Pojasnite, kaj to pomeni s stališča vodstva in lastnikov Gorenja (2 točki).

15 točk

B03

DENAR IN DENARNA POLITIKA

Blagovnega gospodarstva si ne znamo predstavljati brez denarja. Denar je pomembna človekova inovacija, ki omogoča menjavo blaga med proizvajalci in potrošniki, posreduje pri razdelitvi proizvoda in močno vpliva na delovanje celotnega gospodarstva.

Navedite in na kratko opišite funkcije, ki jih opravlja denar (4 točke). Na denarnem in finančnem trgu se pojavlja denar kot predmet menjave. Navedite ekonomske subjekte, ki povprašujejo na trgu posojilnega kapitala, opredelite, kdo se ne tem trgu pojavlja na strani ponudbe, in pojasnite, kako se oblikuje cena prihrankov. Pomagajte si s sliko (4 točke). Pojasnite, od česa je odvisen obseg varčevanja v posamezni družbi in zakaj se obseg med narodi razlikuje (3 točke).

V gospodarstvo pride denar prek kreditne aktivnosti poslovnih bank. Njihova kreditna sposobnost je odvisna od obsega depozitov in od denarne politike, s katero centralna banka vpliva na gospodarsko dejavnost. Navedite in pojasnite kvantitativne instrumente denarne politike (4 točke).

15 točk

DRUGI SKLOP VPRAŠANJ

B04

PREBIVALSTVO

Prebivalstvo je najpomembnejši dejavnik velikosti, dinamike in strukture BDP. Rast prebivalstva je posledica dveh dejavnikov: naravne rasti in migracije prebivalstva. Opredelite sestavine naravnega gibanja prebivalstva: stopnjo natalitete, stopnjo mortalitete, demografsko zakonitost (5 točk), ter vrste in vzroke migracijskih gibanj (2 točki). Socialnoekonomsko najbolj zanimiva skupina so aktivno prebivalstvo, kamor uvrščamo zaposlene in brezposelne. Opredelite, kdo so zaposleni (1 točka). Opišite vse oblike brezposelnosti in s podatki za Slovenijo podkrepite posamezno obliko (5 točk). Domača zasebna poraba prebivalstva je najpomembnejši element uporabe BDP. Navedite vsaj tri vrste prejemkov in izdatkov gospodinjstev ter opredelite potrošno funkcijo (2 točki).

15 točk

B05

BRUTO DOMAČI PROIZVOD IN MEDNARODNE PRIMERJAVE

Bruto domači proizvod je eden od osnovnih kazalcev razvitosti države in ga zato uporabljamo za primerjavo razvitosti držav.

Pojasnite pojem bruto domači proizvod (BDP) in opišite metode, s katerimi ga merimo (4 točke). Pojasnite dileme, ki nastajajo pri mednarodnih primerjavah BDP (5 točk). Navedite približno velikost slovenskega BDP na prebivalca in opredelite, kam po razvitosti sodi Slovenija (2 točki).

BDP na prebivalca v najrevnejših državah znaša po navedbah Svetovne banke manj kakor 800 USD. Razlike med razvitimi in nerazvitimi državami pa se z leti še povečujejo. Pomembni vzroki za to so po mnenju mnogih ekonomistov: vpliv transnacionalnih korporacij (TNK), neekvivalentna menjava (škarje cen) in peklenški (začarani) krog nerazvitosti. Pojasnite vsaj tri negativne učinke TNK v državah v razvoju (2 točki) ter pojma neekvivalentna menjava in začarani krog nerazvitosti (2 točki).

15 točk

B06

EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO V SODOBNEM SVETU

Industrijski razvoj je pospešil in poglobil mednarodne ekonomske odnose, zato so se v vseh gospodarstvih povečale potrebe po mednarodni menjavi in drugih ekonomskih odnosih z drugimi gospodarstvi. Ta razvoj je povzročil tudi izvoz kapitala v nekaterih gospodarstvih in internacionalizacijo kapitala. Pojasnite pojem in razloge za izvoz kapitala ter navedite vsaj tri oblike internacionalizacije kapitala (5 točk). Za vsa gospodarstva, zlasti pa za majhna, kakršno je tudi slovensko, je nujno vključevanje v svetovno trgovino. Pojasnite dejavnike, ki vplivajo na sodelovanje slovenskega gospodarstva z drugimi gospodarstvi, in opišite tranzicijske učinke v Sloveniji na področju zunanje trgovine (5 točk). Pojasnite pojem plačilne bilance Slovenije in navedite njene sestavne dele (2 točki). Navedite prednosti, ki jih bo Slovenija kot polnopravna članica pridobila s priključitvijo v Evropsko unijo (3 točke).

15 točk

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, serving as a template for text entry.

